

ירמיהו פרק י'

בפרק זה מביע הנביא את דבר ה', ה מתריע שוב ושוב על עבודת האלילים, שפשתה בעם. ברור לו והוא מבהיר זאת לקהל שומעיו: עבודת האלילים היא מאופיינת בהבל ובאפס. כמובן שעבודת האלילים, נבעה מחיקוי דרכיהם של גויים שכני העם. אין היא מקובלת בעיני ה', כמובן, כי אין בה העקרונות והבסיסים של חברה מתוקנת ושלמה עם חבריה.

ו^א שְׁמְעוּ אֶת-הַדָּבָר, אֲשֶׁר דָּבַר ה' עֲלֵיכֶם--בֵּית יִשְׂרָאֵל.

ב פֹּה אָמַר ה', אֶל-דָּרֶךְ הַגּוֹיִם אֶל-תִּלְמָדוֹ, וּמֵאֲתוֹת

הַשָּׁמַיִם, אֶל-תַּחְתּוֹ: כִּי-יַחְתּוּ הַגּוֹיִם, מִהֶמָּה . י כִּי-חֻקֹּת

הָעַמִּים, הֶבֶל הוּא: כִּי-עַץ מֵיעַר כָּרְתוּ, מַעֲשֵׂה יָדַי-חָרַשׁ

בַּמַּעֲצָד . ז בְּכֶסֶף וּבַזָּהָב, יִיפְהוּ; בְּמִסְמְרוֹת וּבְמִקְבֹּת

יַחֲזִקוּם, וְלֹא יִפִּיק . ח כָּתְמָר מִקֶּשֶׁה הֶמָּה וְלֹא יִדְבְּרוּ,

נִשְׂוֹא יִנְשׂוּא כִּי לֹא יִצְעָדוּ; אֶל-תִּירְאוּ מֵהֶם כִּי-לֹא יָרְעוּ,

וְגַם-הֵיטִיב אֵין אוֹתָם. " חוזר הנביא להדגיש את היות

הפסלים מעשה ידי אומן. לא יועיל לעץ לקבל ציפוי כסף וזהב.

זה שכלול של אסתטיקה אך לא יוסיף כל תוכן לפסל. איך

אפשר לפחוד מאליל, כי אין כל כוח של ממש. אינם מרעים

ואינם מטיביים.

הנביא מעלה את כבוד ה' גדול הוא וגדול שמו, יראתו נפלה

על כל הגויים. אפילו הם הגויים מעריצים את שם ה' ומרבים

לשבח אותו. " **י מי לא יראֶךְ מִלֶּךְ הַגּוֹיִם, כִּי לֶךְ יֵאָתֶה: כִּי**

בְּכָל-חֻכְמֵי הַגּוֹיִם וּבְכָל-מַלְכוּתָם, מֵאֵין כָּמוֹךְ. " אבל אצל

הגויים עיקר הפולחן הוא עבודת אלילים, המצביעה בעליל.

על היותם כסילים נבערים. חומר הגלם ממנו עושים את

הפסלים יכול להיות מן המשובחים שבשוק המקומי או המיובא. כסף מרוקע נרכש מתרשיש, זהב מיובא מאופז. כל החומר הזה מעובד על ידי אמנים מקומיים, המרבים לקשט את מעשיה ידיהם. אולם האמת הנצחית היא של ה'.

”וה' א-להים אמת, הוא א-להים חיים ומלך עולם; מקצפו תרעש הארץ, ולא יכלו גוים זעמו. ” העמים הגויים מתעקשים לטרוח ולעבוד את ה', אך אינם מכירים באחדותו ולא בבריאה שלו. זעם ה' גדול מעל יכולת העמים להכילו.

גדל האל הבורא כל, קורא הדורות מראש, מکتוב את ההיסטוריה בכוחו ובעצמתו.

”^{יב} עשה ארץ בלחן, מכין תבל בחכמתו; ובתבונתו, נטה שמים. ” לקול תתו המון מים, בשמים, ויעלה נשאים, מקצה הארץ; ברקים למטר עשה, ויוצא רוח מאצרתיו. ” אפסות האדם מול הבורא.

”^{יג} נבער כל-אדם מדעת, הביש כל-צורף מפסל: כי שקר נסכו, ולא-רוח בם. ^{טו} הבל המה, מעשה תעתעים; בעת פקדתם, יאבדו.

^{טז} לא-כאלה חלק יעקב, פי-יוצר הכל הוא, וישראל, שבת נחלתו: ה' צבאות, שמו. ”

מוכיח הנביא את יחודו, אחדותו וגדלו של הבורא, מול אפסותם של האלילים ושל עובדי השמים וכוכביהם. העובדים גם פסלי עץ ואבן, שהם עשויים ואינם עושים. הם בחזקת הבל ורעות רוח.

העם נענש על הולכו בדרך שלילית. למעשה העם מביא על עצמו מכות, הוא עושה רק רע לעצמו ומדי פעם נשמע באזני

הנביא קול נהי ובכי. "ט אוי לי על-שברי, נחלה מפתתי; ואני אמרתתי, אך זה חלי ואשאנו. כ אהלי שדד, וכל-מיתרי נתקו; בני יצאני, ואינם--אין-נטה עוד אהלי, ומקים יריעותי."

ואוזני הנביא כרויות גם לקול רעש גדול. הקול הנשמע ממרכבות צבא האויב העצום. רק אוזן פקוחה שומעת את האזעקה הזו. "כ קול שמועה הנה באה, ורעש גדול מארץ צפון: לשום את-ערי יהודה, שממה--מעון תנים."

העם מבקש שה' יסיר את כעסו מעל עמו ויעביר את אפו אל מול הגויים אשר אינם יודעים אותו ואינם קוראים בשמו. "כג ידעתתי ה', כי לא לאדם דרפו; לא-לאיש הלך, והכין את-צעדו.

"כד יסרני ה', אך-במשפט: אל-באפך, פן-תמעטני.

כה שפך חמתך, על-הגוים אשר לא-ידעוך, ועל משפחות, אשר בשמך לא קראו: כי-אכלו את-יעקב, ואכלהו ויכלהו, ואת-נוהו, השמו."

[נזכרים בפסוק מוכר, עם שוני קל. "י כי, אכל את-יעקב; ואת-נוהו השמו." תהלים עט, 7]

אבל בדבריו של הנביא נשמעת נחמה, שבאה לעיני העם הרואה את חמת ה' הנשפכת על הגויים, שגורמים צרות ליעקב. הנקמה בגויים היא חיות העם. זכרנו את הנקמה שנקם צבא ישראל במדיינים, על הנזק שגרמו לישראל, בימי משה ופינחס.